

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100740

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-03-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'янченко Сергій Олегович
2. Lukianchenko Sergiy Olegovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-02-2022

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, м. Одеса, Одеська обл., 65009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.086.084

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, м. Одеса, Одеська обл., 65009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, м. Одеса, Одеська обл., 65009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.77

Тема дисертації:

1. Кримінальні правопорушення з мотивів релігійної нетерпимості та ворожнечі у Кримінальному кодексі України (теоретико-правове дослідження).
2. Criminal offenses motivated by religious intolerance and enmity in the Criminal Code of Ukraine (theoretical and legal research).

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню проблем кримінальної відповідальності за діяння, вчинені з мотивів релігійної нетерпимості та ворожнечі. Новий Кримінальний кодекс України 2001 року передбачив на момент набрання ним чинності небагато норм, які встановлювали відповідальність за порушення, пов'язані з посяганням на свободу світогляду та віросповідання, тобто були обумовлені релігійними мотивами. Кримінальні правопорушення, в яких присутній релігійний мотив у діяннях винної особи, містяться у декількох розділах Особливої частини КК України. Це розділ I (ч. 2 ст. 110 КК України), розділ II (п. 14 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 121, ч. 2 ст. 122, ч. 2 ст. 126, ч. 2 ст. 127, ч. 2 ст. 129 КК України), розділ V (ст. 161, статті 178–181 КК України), розділ IX (ст. 258 КК України), розділ XII (ст. 300 КК України), розділ XX (ст. 442 КК України). Предмет релігійно мотивованого кримінального правопорушення можна розділити на дві групи. Перша група – це релігійні споруди у статті 178 КК України, релігійні святині у статті 179 КК України. Друга група – це твори, що

пропагують релігійну нетерпимість та дискримінацію у статті 300 КК України. Злочинні дії у першій групі пов'язані зі знищенням, пошкодженням зазначених у відповідних статтях КК України предметів, у другій групі – зі створенням предметів, які є протизаконними. Вважається за доцільне вилучення з тексту статті 178 КК України слів «культові будинки», адже вони є складовою поняття «релігійні споруди». Об'єктивна сторона складів релігійно мотивованих кримінальних правопорушень є доволі строкатою, адже фактично містить у собі два окремих варіанти злочинних дій – по-перше, це заподіяння шкоди життю та здоров'ю потерпілих (п. 14 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 121, ч. 2 ст. 122, ч. 2 ст. 126, ч. 2 ст. 129, ст. 181, ст. 258, ст. 442 КК України); по-друге, приниження, образа та обмеження прав людей за ознаки релігійних переконань, прояви релігійної нетерпимості та розпалювання ворожнечі за ознаками релігії, в тому числі шляхом заподіяння шкоди об'єктам, спеціально призначеним для задоволення релігійних потреб (статті 161, 178, 179, 180, 300 КК України). Коли йдеться про такі дії, як «приниження національної честі та гідності, або образа почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, а також пряме чи непряме обмеження прав за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань...», то фактично йдеться про такі самі дії, які зазначені у статті 120 КК України. І введення такої кваліфікуючої ознаки, як з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості виглядає більш логічним та дотепним, ніж у статтях 121 та 129 КК України. Тому пропонуємо доповнити частину другу статті 120 КК України словами «або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості». Враховуючи певну незгоду з позиціями вчених щодо визначення об'єктивної сторони частини першої статті 161 КК України, пропонується власне бачення змісту умисних дій, спрямованих на розпалювання релігійної ворожнечі та ненависті, під якими слід розуміти поширення в будь-який спосіб відомостей або відкрите звернення до невизначеного кола людей, в яких висловлюються ідеї, погляди, вигадки про винятковість власної релігії та нетерпимість до іншої релігії та її представників з метою викликати відповідну відверто негативну реакцію з боку інших людей. До таких дій також слід відносити і образу почуттів громадян у зв'язку з їх релігійними переконаннями, яка, відповідно, не потребує окремого виділення в диспозиції статті 161 КК України. З урахуванням критеріїв, покладених законодавцем в основу правового інституту суб'єкта кримінального правопорушення, суб'єктом релігійно мотивованих кримінальних правопорушень, згідно з положеннями статті 22 КК України, є фізична осудна особа (громадянин України, іноземний громадянин, особа без громадянства або з подвійним громадянством), яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність. Також частина друга статті 161 КК України передбачає в якості спеціального суб'єкта цього кримінального правопорушення службову особу. Питання, пов'язане з посиленням кримінальної відповідальності за умисні дії, спрямовані на розпалювання релігійної ворожнечі та ненависті, вчинені службовою особою, є своєчасним, однак чинна редакція частини другої статті 161 КК України видається неповною і потребує доповнення диспозиції словами «з використанням свого службового становища». Мотив релігійної нетерпимості значною мірою є елементом пасивної поведінки, яка може в подальшому розвинути у ворожнечу, яка вже є ознакою поведінки активної, що веде до активних, протиправних дій, спрямованих на конкретний об'єкт кримінально-правової охорони. Кримінальні правопорушення, мотивовані релігійною нетерпимістю та ворожнечею, часто спрямовані на декілька об'єктів кримінально-правової охорони, тому належать до різних категорій кримінальних правопорушень, що передбачає різноманіття санкцій, пропонованих законодавцем.

2. The thesis is devoted to the study of the problems of criminal liability for acts committed on the basis of religious intolerance and enmity. The new Criminal Code of Ukraine in 2001 provided, at the time of its entry into force, had few norms that established responsibility for violations related to infringement of freedom of worldview and religion, that is, were due to religious motives. Criminal offenses in which there is a religious motive in the actions of the guilty person are contained in several sections of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine. This is Section I (part 2 of Art. 110 of the Criminal Code of Ukraine), Section II (Clause 14, Part 2 of Art. 115, Part 2 of Art. 121, Part 2 of Art. 122, Part 2 of Art. 126, Part 2 of Art. 2 art. 127, part 2 art. 129 of the Criminal Code of Ukraine), section V (art. 161, articles 178–181 of the Criminal Code of Ukraine, section IX (art. 258 of the Criminal Code of Ukraine), section XII (art. 300 of the Criminal Code of Ukraine), section XX (Art. 442 of the Criminal Code of

Ukraine). The subject of a religiously motivated criminal offense can be divided into two groups. The first group is religious buildings in article 178 of the Criminal Code of Ukraine, religious shrines in article 179 of the Criminal Code of Ukraine. The second group consists of works promoting religious intolerance and discrimination in Article 300 of the Criminal Code of Ukraine. Criminal actions in the first group are associated with the destruction, damage to the items specified in the relevant articles of the Criminal Code of Ukraine, in the second group - with the creation of items that are illegal. It is considered advisable to delete the words «houses of worship» from the text of Article 178 of the Criminal Code of Ukraine, because they are a constituent concept of «religious buildings». The objective side of the compositions of religiously motivated criminal offenses is quite variegated, because in fact it includes two separate variants of criminal acts - firstly, this is causing harm to the life and health of the victims (clause 14, part 2 of article 115, part 2 of article 121, part 2 of article 122, part 2 of article 126, part 2 of article 129, article 181, article 258, article 442 of the Criminal Code of Ukraine); secondly, humiliation, insult and restriction of people's rights for signs of religious beliefs, manifestations of religious intolerance and incitement to hostility on the basis of religion, including by causing harm to objects specifically designed to satisfy religious needs (Articles 161, 178, 179, 180, 300 of the Criminal Code of Ukraine). When it comes to such actions as «humiliation of national honor and dignity or insult to the feelings of citizens in connection with their religious beliefs, as well as direct or indirect restriction of the rights of citizens on the basis of race, color, political, religious and other beliefs», then in fact we are talking about the same actions specified in Article 120 of the Criminal Code of Ukraine. And the introduction of such a qualifying feature as motivated by racial, national or religious intolerance looks more logical and witty than in Articles 121 and 129 of the Criminal Code of Ukraine. Therefore, we propose to supplement the second part of Article 120 of the Criminal Code of Ukraine with the words «or for reasons of racial, national or religious intolerance». Taking into account a certain disagreement with the positions of scientists on the determination of the objective side of the first part of Article 161 of the Criminal Code of Ukraine, we propose our own vision of the content of deliberate actions aimed at inciting religious hatred and hatred, which should be understood as spreading information in any way or openly addressing an undefined a circle of people in which ideas, views, inventions about the exclusiveness of their own religion and intolerance towards another religion and its representatives are expressed in order to cause a corresponding openly negative reaction from other people. Such actions should also include insulting the feelings of citizens in connection with their religious beliefs, which, accordingly, does not require a separate allocation in the disposition of Article 161 of the Criminal Code of Ukraine. The motive of religious intolerance is largely an element of passive behavior, which can further develop into hostility, which is already a sign of active behavior, which leads to active, illegal actions aimed at a specific object of criminal law protection. Criminal offenses are motivated by religious intolerance and enmity, often aimed at several objects of criminal law protection, therefore, they belong to different categories of criminal offenses, provides for a variety of sanctions proposed by the legislator.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Підгородинський Вадим Миколайович
2. Pidgorodinskiy Vadim Mikolayovich

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сотула Олександр Сергійович
2. Sotula Oleksandr Sergiiovich

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орловський Богдан Михайлович
2. Orlovsky Bohdan Mykhailovych

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодін Денис Олексійович

2. Kolodin Denis Oleksiiovich

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козаченко Олександр Васильович

2. Kozachenko Oleksandr Vasilovich

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стрельцов Євген Львович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стрельцов Євген Львович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.